

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Філологічний факультет

Катедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

Затверджено

на засіданні катедри
теорії літератури та порівняльного
літературознавства
філологічного факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 19 серпня 2024 р.)

Завідувач катедри М.І. Гнатюк

Силабус з навчальної дисципліни

«Теорія та історія критики»,

що викладається в межах ОПП **«Прикладна лінгвістика»**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності **035 Філологія,**

спеціалізації **035.10 Прикладна лінгвістика**

Львів 2024 р.

Назва курсу	Теорія та історія критики
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.01 Українська мова та література
Викладачі курсу	Проф. Гнатюк М.І.
Контактна інформація викладачів	mykhaiko.hnatyuk@lnu.edu.ua +0677398070
Консультації по курсу відбуваються	середа (13.15-14) Можливі консультації онлайн на платформі Zoom (за попередньою домовленістю).
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс «Теорія та історія критики» передбачає систематизацію й узагальнення літературних явищ, визначає зв'язок критичного осмислення в українській літературі з загальноєвропейськими та українськими національними поняттями гуманітаристики. Пропонований курс передбачає аналіз та систематизацію критичного досвіду, починаючи від ранньомодерного (початок ХІХ ст.) до початку ХХ ст. Поза тим, «Теорія та історія критики» має на меті простежити, як історико-літературний підхід до аналізу формував українську критичну думку, готуючи читача до сприймання мистецького явища. Таким чином, поза аналізом сучасних теоретичних проблем критики курс має дати студентів-магістрантові знання про літературно-критичні підходи до аналізу літературного твору у контексті української національної ідеї.
Коротка анотація курсу	Вибірковий курс «Теорія та історія критики» належить до філологічних дисциплін, спрямованих на підготовку фахівців-літературознавців і розрахований на студентів першого року магістерського рівня підготовки. Курс «Теорія та історія критики» покликаний ознайомити студентів-магістрантів з сучасними напрацюваннями у галузі теорії критики та дати поняття історичних змін у літературно-критичному реагуванні на явища красного письменства, починаючи з ХІХ століття і до наших днів. Курс передбачає вивчення теоретичних узагальнень, які набували нових рис у зв'язку зі змінами філософської, естетичної та культурної парадигми українського інтелектуального життя ХІХ-ХХ ст. У зв'язку з цим курс набуває міждисциплінарного характеру, який має на меті з'ясувати місце художньої літератури серед інших галузей мистецтва, а також критичного осмислення мистецьких явищ серед інших гуманітарних дисциплін.
Мета та цілі курсу	Мета курсу – навчити студентів засвоїти основні вимоги до критичного реагування на літературні твори, правильно оцінювати критичні судження про літературу, показати, як історія літературної критики пов'язана з іншими гуманітарними, зокрема

	<p>літературознавчими дисциплінами. Пропонований курс відіграє важливу роль у формуванні фахівця-філолога. Курс «Теорія та історія критики» має зорієнтувати студентів у еволюції теоретичної парадигми української критики від початку XIX ст., дати історію критичних суджень про твори української та світової літератури у XIX-XX ст., активізувати у студентів аксіологічні аспекти аналізу літературних творів, показати вплив цих оцінок на вироблення теоретичних концепцій українського літературознавства XIX-XX ст.</p> <p><u>Завдання курсу:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ознайомити студентів з основними проблемами теорії критики; • Опанувати основний термінологічний апарат літературної критики; • Виробити навички аналізу та інтерпретації літературного процесу; • Виробити навички вести літературознавчу дискусію, працювати у групах, відстоювати власну позицію, виробляти стратегію дальшого розвитку літературного процесу; • Виробити вміння давати поточну оцінку творам літератури, співвідносити їх з попередніми оцінками; • Навчити студентів здійснювати пошук інформації та застосовувати її у практичній критичній діяльності. <p>У результаті вивчення курсу «Теорія та історія критики» <u>студент повинен знати:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Зв'язок літературної критики з іншими літературознавчими дисциплінами; • Основні етапи розвитку української літературної критики; • Вплив філософських та психологічних ідей на розвиток літературної критики певного періоду; • Прогностичну функцію літературної критики (вплив літературної критики на дальший розвиток літератури); • Специфіку літературно-критичного мислення українських літераторів XIX-XX ст. <p><u>Студент повинен уміти:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Володіти термінологічним апаратом літературної критики; • Брати участь у дискусії, коректно відстоювати свою думку; • Застосовувати навички літературно-критичного судження для аналізу літературного процесу; • Застосовувати літературно-критичну оцінку в загальнокультурному діалозі.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / за редакцією Марії Зубрицької.- Львів: Літопис, 1996. – 633 с. 2. Бернштейн М.Д. Українська літературна критика 50-70-их років XIX ст. – К., 1959. 3. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики (Спроба літературно-наукової методології). – Київ : Либідь, 1998. – 408 с. 4. Білецький О.І. Українське літературознавство за 40 років (1917-1957). – К.: Видавництво АН УРСР, 1957. – 56 с.

5. Бурляй Ю.С. Основи літературно-художньої критики. – К.: Вища школа, 1985. – 245 с.
6. Гнатюк М.І. Літературознавчі концепції в Україні другої половини ХІХ – початку ХХ століття. – Львів, 2002.
7. Гнатюк М. Історія української літературної критики (ХІХ-початок ХХ ст.). – Львів-Брно, 2013. – 245 с.
8. Гнатюк М. Методичні рекомендації до курсу «Теорія та історія української літературної критики» для студентів магістратури філологічного факультету спеціальності «Філологія». – Львів: ПАІС, 2020. – 47 с.
9. Гординський Я. Літературна критика підсоветської України. – Львів – Київ, 1939. – 125с.
10. Гром'як Р.Г. Естетика і критика. Філософсько-естетичні проблеми художньої критики. – К: Мистецтво, 1975.

Допоміжна література

1. Білецький О. Від давнини до сучасності. Вибрані праці в 2-х томах. – К., 1960.
2. Гнатюк М.І. Критик, що поміняв перо на зброю – Львів, 1995.
3. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми : статті та есеї / Тамара Гундорова. – К. : Грані-Т, 2013. – 548 с.
4. Державін В. Національна література як мистецтво // Українознавство: документи, матеріали, раритети. – Івано-Франківськ, 1999. – С.205-219.
5. Дорошенко В. Іван Франко – літературний критик. – Львів: ЛДУ, 1966.
6. Драгоманов М. Літературно-публіцистичні праці. У 2-х томах. – К., 1970.
7. Євшан М. Критика; Літературознавство; Естетика / Упор. Н. Шумило. – К.: Основи, 1998. – 658 с.
8. Жулинський М. Із забуття – в безсмертя. – Київ, 1990.
9. Ільницький М.М. Критики і критерії. – Львів, 1998.
10. Ільницький М. На перехрестях віку : У трьох книгах. – Т. 3. – Київ : Києво-Могилянська академія, 2009.- 902 с.
11. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія. У трьох книгах. Кн..І. – Київ: Либідь, 1996, кн. ІІ. – 1998., кн..ІІІ – 2000.
12. Костомаров М.І. Твори в 2-х томах. – К., 1967. – т. 2.
13. Куліш П. Вибрані твори в 2-х томах. – К., 1989. – Т. 2 (Літературно-критичні статті).
14. Літературна панорама. 1985-1991.
15. Літературно-критичний огляд. Рік 72-84. – К., 1977-1985.
16. Наєнко М. Українське літературознавство. Школи. Напрями. Тенденції. – Київ, 1997.
17. Рильський М. Твори в 10-ти томах. – К., 1962. – Т. 9,10. (Літературно-критичні статті). Вечірні розмови. – К., 1974.
18. Терен Т. RECВізити. Антологія письменницьких голосів : У 3 кн. – Львів, ВСЛ, 2015.
19. Українка Леся. Повне академічне зібрання творів : У 14-ти томах. – Луцьк, 2021. – Т. 7.

	<p>20. Українські альманахи і збірники XIX - поч. XX ст.</p> <p>21. Франко І. Твори в 50-ти томах. Літературно-критичні статті. – К., 1986. – Т. 26-31.</p> <p>22. Чижевський Д. Нариси історії філософії на Україні. – Нью-Йорк, 1989.</p> <p>23. Шевченко Т.Г. Повна збірка творів в трьох томах. – К., 1949. – Т. III.</p> <p>24. Шерех (Шевельов Ю.) Третя сторожа. – Київ: Дніпро, 1993.</p> <p>25. Mitosek Z. Teorie badań literackich. – Warszawa, 1998</p>
Тривалість курсу	Один семестр (I)
Обсяг курсу	<p>Курс передбачає вивчення теоретичних узагальнень, які набували нових рис у зв'язку зі змінами філософської, естетичної та культурної парадигми українського інтелектуального життя XIX-XX ст. У зв'язку з цим курс набуває міждисциплінарного характеру, який має на меті з'ясувати місце художньої літератури серед інших галузей мистецтва, а також критичного осмислення мистецьких явищ серед інших гуманітарних дисциплін.</p> <p>Загальний обсяг 120 годин, у т. ч. 16 годин лекційних, 16 годин практичних, 88 години самостійної роботи. 3 кредити ЄКТС. 4 модулі.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Зв'язок літературної критики з іншими літературознавчими дисциплінами; • Основні етапи розвитку української літературної критики; • Вплив філософських та психологічних ідей на розвиток літературної критики певного періоду; • Прогностичну функцію літературної критики (вплив літературної критики на дальший розвиток літератури); • Специфіку літературно-критичного мислення українських літераторів XIX-XX ст. <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Володіти термінологічним апаратом літературної критики; • Брати участь у дискусії, коректно відстоювати свою думку; • Застосовувати навички літературно-критичного судження для аналізу літературного процесу; • Застосовувати літературно-критичну оцінку в загальнокультурному діалозі.
Ключові слова	історія літератури, теорія літератури, літературна критика, методологія літературознавства, імпресіоністична критика, епістолярна критика, компаративістика, літературний портрет, оглядова стаття, проблемна стаття, річний огляд літератури
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Курс історії української літератури, «Теорія літератури», «Розвиток теоретичних концепцій в українському літературознавстві XIX-XX

	ст.», «Порівняльне літературознавство», «Література та мистецтво в контексті суспільних змін».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Вибірковий курс «Теорія та історія критики» передбачає застосування теоретичного, історико-літературного та порівняльно-історичного методу, що виявляється у таких прийомах: <ul style="list-style-type: none"> • зіставляється, або паралельно вивчається матеріал літературознавчих та літературно-критичних досліджень українських учених та письменників ХІХ- поч. ХХІ ст. • вивчаються не окремі літературно-критичні матеріали, а проводиться системне теоретико-естетичне осмислення цих явищ; • встановлюються системи відповідностей між сучасними літературно-критичними дослідженнями та аналогічними теоретико-літературними та критичними матеріалами ХІХ-ХХст.
Необхідне обладнання	Проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так: <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; • модулі: 30 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100.
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми теорії критики: сучасні підходи. 2. Специфіка письменницької критики в Україні. 3. Харківський альманаховий період у розвитку української критики. 4. Критика на сторінках українських періодичних видань 40-60-х рр. 5. Специфіка літературно-критичних оцінок діячів «Руської трійці». 6. Етнографічна критика в Україні 50-70-х рр. ХІХ ст. 7. Завдання української літературної критики у трактуванні П. Куліша. 8. Роль М. Драгоманова у розвитку літературної критики в Україні. 9. Проблеми теорії критики у праці І. Франка «Із секретів поетичної творчості». 10. Публіцистичність української літературної критики початку ХХ ст. 11. Основні жанри літературно-критичних виступів Івана Франка. 12. Роль «Літературно-наукового вістника» (1898-1908) у розвитку української літературної критики. 13. Міфо-ритуальна критика у сучасному американському літературознавстві. 14. Літературна критика на сторінках часопису «Діло». 15. Осип Маковей у літературно-критичному дискурсі кінця ХІХ – початку ХХ ст.

	<ol style="list-style-type: none"> 16. Письменницька літературна критика кінця XIX – початку XX ст. (Леся Українка, М. Коцюбинський). 17. Соціологічний елемент у критиці (виступи С. Єфремова). 18. Питання модернізму у критиці початку XX ст. (молодомузівці, «Українська хата»). 19. Католицька критика на сторінках галицької періодики міжвоєнного двадцятиріччя. 20. Ліберальна критика на сторінках галицьких видань міжвоєнного періоду. 21. Літературна критика на сторінках журналу «Шляхи» (1927-1931). 22. Вульгарно-соціологічна критика в підрадянській Україні (20-30-і роки XX ст.). 23. Літературна критика на сторінках видань МУРу (1945-1948). 24. Літературознавчий дискурс Ю. Шереха. 25. Сучасна українська література у літературно-критичних студіях І. Кошелівця. 26. Роль літературної критики у демократизації літературного процесу кінця 50-початку 60-х років. 27. Проблеми фемінізму у літературній критиці кінця 90-х рр. XX – початку XXI ст. 28. Постколоніальні ідеї в українській літературній критиці початку XXI ст. 29. Тема російсько-української війни в українській літературі 2014-2020рр. 30. Література Майдану в українській літературній критиці останніх років. 31. Місто як текст в українській літературній критиці часів Незалежності. 32. Роль літературної критики у поверненні забутих імен у літературі (праці М. Жулинського, М. Ільницького). 33. Теоретичні праці українських літературознавців у підвищенні рівня літературознавства. 34. Епістолярна українська критика кінця XIX – початку XX ст. 35. Психоаналітичні студії в українській літературній критиці.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Основні проблеми теорії критики					
1 т. 2 год.	Тема 1. Літературна критика: проблеми теорії Літературна критика в системі суспільних дисциплін. Критика як галузь літературознавства. Критика «як література». Зв'язок літературної критики з наукою. Проблеми аналізу та синтезу у літературній критиці. Шлях наукового пізнання у літературній критиці: від безпосередньо-естетичного судження про художній твір до наукового аналізу об'єкта.	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> Білецький Л. Завдання науки: наука взагалі і літературно-наукова критика // Основи української літературно-наукової критики. – Київ: Либідь, 1998. – С. 34-37. Брюховецький В. Силове поле критики. – Київ: Радянський письменник, 1984. – 240 с. Бурляй Ю. Основи літературно-художньої критики. – Київ: Вища школа, 1985. – 246 с. Гнатюк М. Літературна критика: предмет, завдання та основні жанри // Гнатюк М. Історія української літературної критики (XIX – поч. XX ст.) – Львів-Брно, 2013. – С. 7-15. Гром'як Р. Естетика і критика. Філософсько-естетичні проблеми художньої критики. – Київ: Мистецтво, 1975. – 225 с. Mitosek L. Teorie badań literackich. – Warszawa, 1998. – 478 s. 	Проблеми теорії критики в сучасному літературознавстві	18.09.23
2 т. 2 год.	Тема 2. Проблеми специфіки літературної критики. Історія літератури та літературна критика. Проблеми сугестії у літературі і мистецтві: а) за допомогою поетичної форми; б) за допомогою	лекція	<ol style="list-style-type: none"> Білецький Л. Методологія літератури й її значення в піднесенні літературно-наукової критики до завдань наукових: об'єктивний і суб'єктивний досвід // 	Специфіка наукового та художнього мислення у	25.09.23

	<p>наукової аргументації; в) за допомогою критики. Історія літератури користується творами автора, відгуками про нього сучасних критиків, мемуарами, листами та іншими чисто історичними документами. Перспектива літературно-критичного мислення. Зв'язки літературної критики з психологією та естетикою. Наукові критерії у критиці: узагальнення на основі досвіду та аналізу фактів. Суб'єктивізм у літературній критиці.</p>		<p>Основи літературно-художньої критики. – Київ: Либідь, 1998. – С. 38-43.</p> <p>2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія. – Київ: Смолоскип, 2008. – 358 с.</p> <p>3. Бурляй Ю. Основи літературно-художньої критики. – Київ: Вища школа, 1985. – 246 с.</p> <p>4. Гнатюк М. Погляд І.Франка на предмет, завдання та основні жанри літературної критики // Гнатюк М. Іван Франко і проблеми теорії літератури. – Київ: Академія, 2011. – С. 25-50.</p> <p>5. Крістева Ю. Stabat Mater // Антологія світової літературно-критичної думки. – Львів: Літопис, 1996. – С. 495-509.</p> <p>6. Слемон С., Тіффін Г. Постколоніальна критика і теорія // Антологія світової літературно-критичної думки. – Львів: Літопис, 1996. – С. 536-540.</p> <p>7. Павлишин М. Постколоніальна критика і теорія // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 1996. – С. 531-535.</p>	літературній критиці 4 год.	
Змістовий модуль 2. Основні тенденції розвитку української літературної критики дофранківського періоду.					
3 т. 2 год.	<p>Тема 3. Початки української літературної критики.</p> <p>Харківський альманаховий період у розвитку літературної критики. Суспільно-політичні умови початків української літературної критики. Розвиток історії словесності у Харківському університеті. Праці І. Рижського, І. Кронеберга, Р. Гонорського, Є. Філомафітського та ін. Видання</p>	лекція	<p>1. Федченко П. Формування естетичної думки та літературної критики на Україні // Історія української літературно-наукової критики. – Київ: Наукова думка, 1988. – С. 9-32.</p> <p>2. Гнатюк М. Українська літературна критика I чверті ХХ ст. // Гнатюк М. Історія української літературної критики</p>	Особливості розвитку української літературної критики першої чверті ХІХ ст.	02.10.23

	<p>перших українських альманахів та журналів («Харьковский демокрит», «Украинский вестник», «Украинский журнал», статті П. Гулака-Артемовського «Критика», «Нечто для сочинителей», «О письмах», «Писулька до того, котрий щобожого місяця українського гінця...», адресована видавцеві «Украинского вестника» Є. Філомафітському). Проблематика та жанрові особливості критичних виступів на сторінках цих видань. Висвітлення критики цього періоду на сторінках української літературознавчої науки.</p> <p>Елементи міфологічного мислення у фольклористичних працях М. Максимовича. Стаття М. Максимовича «О стихотворениях червонорусских». Стаття М. Костомарова «Обзор сочинений, писанных на малороссийском языке» (1843).</p> <p>Передмови Т. Шевченка до невиданого «Кобзаря» 1847 року. Питання літератури і мистецтва на сторінках «Журналу» Т. Шевченка. Критичні оцінки літературних творів на сторінках листів Т. Шевченка.</p>		<p>(XIX – поч. XX ст.) – Львів-Брно, 2013. – С. 23-36.</p> <p>3. Гром'як Р. Становлення української літературної критики в першій третині XIX ст. // Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.). – Тернопіль, 1999. – С. 43-51.</p>	<p>Харківський альманаховий період у розвитку літературної критики 8 год.</p>	
<p>4 т. 2 год.</p>	<p>Практичне заняття № 1. Проблеми розвитку української літератури на сторінках періодичних видань 40-60 рр. XIX ст.</p> <p>Українська періодика 40-60 рр. XIX ст. Журнал «Молодик» у популяризації української літератури. Основні проблеми статті М. Костомарова «Обзор сочинений, писанных на малороссийском языке» (1843) (тяглість української літератури, досягнення української літератури поч. XIX ст., єдність літературного процесу на Наддніпрянській та Наддністрянській Україні).</p>	<p>Практ.</p>	<p>1. Костомаров М. Кобзарь Тараса Шевченко // Костомаров М. Твори: У 2 т. – Т. 2. – Київ: Дніпро, 1967. – С. 421-428.</p> <p>2. Костомаров М. Обзор сочинений, писанных на малороссийском языке // Костомаров М. Твори: У 2 т. – Т. 2. – К.: Дніпро, 1967. – С. 375-393.</p> <p>3. Федченко П. Літературна критика 40-60-х рр. XIX ст. // Історія української літературної критики. – Київ: Наукова думка, 1988. – С. 32-53.</p>	<p>Роль Т. Шевченка у розвитку української літературної критики 8 год.</p>	<p>9.10.23</p>

			4. Гнатюк М. Літературна критика 40-60-х років XIX ст. // Гнатюк М. Історія української літературної критики (XIX – поч. XX ст.) – Львів-Брно, 2013. – С. 37-46.		
5 т. 2 год.	<p>Тема 4. Літературно-критична думка на сторінках галицьких видань (1834-1850 роки).</p> <p>Виступи М. Шашкевича проти запровадження латинської абетки для українського письма. Передслів'є до «Русалки Дністрової». «Старина», «Замітки о руській літературі» І. Вагилевича. «Три вступительні преподаванія...» та «Іван Котляревський» Я. Головацького.</p> <p>Літературно-критична діяльність П. Куліша. Завдання української літературної критики в трактуванні П. Куліша. Роль П. Куліша у становленні жанрів літературної критики.</p>	лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шашкевич М., Вагилевич І., Головацький Я. Твори. – К., 1982. 2. Шалата М. Маркіян Шашкевич. Життя, творчість і громадсько-культурна діяльність. – К.: Наукова думка, 1969. – С. 130-220. 3. Федченко П. Маркіян Шашкевич // Історія української літературної критики. – К.: Наукова думка, 1988. – С. 89-94. 4. Федченко П. Яків Головацький // Історія української літературної критики. – К.: Наукова думка, 1988. – С. 99-108. 5. Гнатюк М. Наша гідність і опора // Українська філологія: досягнення і перспективи. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 1994. – С. 3-30. 6. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.). – Тернопіль, 1999. – С. 75-78. 7. Гнатюк М. Проблеми історії української літератури у «Замітках о руській літературі» Івана Вагилевича // Шашкевичіана. – Вип. 3-4. – Львів-Вінніпег, 2000. – С. 132-137. 	Завдання української літературної критики у трактуванні П. Куліша 8 год.	16.10.23
6 т. 2 год.	<p>Практичне заняття № 2. Літературно-критичні виступи діячів «Руської Трійці».</p> <p>Стаття М. Шашкевича «Азбука і abecadjo». Ідеї романтичного світобачення у «Передслів'ї до «Русалки Дністрової». Бібліографічні підходи до</p>	Практ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шашкевич М., Вагилевич І., Головацький Я. Твори. – К., 1982. 2. Шалата М. Маркіян Шашкевич. Життя, творчість і громадсько-культурна 	Літературна критика діячів «Руської трійці».	23.10.23

	<p>аналізу літературних творів у праці «Замітки о руської літературь». Українські ідеї на сторінках «Трьох вступительних преподаваній» Я. Головацького та статті «О житті і сочиненіях Грицька Основ'яненка».</p>		<p>діяльність. – К.: Наукова думка, 1969. – С. 130-220.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Федченко П. Маркіян Шашкевич // Історія української літературної критики. – К.: Наукова думка, 1988. – С. 89-94. 4. Федченко П. Яків Головацький // Історія української літературної критики. – К.: Наукова думка, 1988. – С. 99-108. 5. Гнатюк М. Наша гідність і опора // Українська філологія: досягнення і перспективи. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 1994. – С. 3-30. 6. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ ст.). – Тернопіль, 1999. – С. 75-78. 7. Гнатюк М. Проблеми історії української літератури у «Замітках о руській літературі» Івана Вагилевича // Шашкевичіана. – Вип. 3-4. – Львів-Вінніпег, 2000. – С. 132-137. 	<p>Питання української літератури у праці М. Костомарова «Обзор сочинений, писанных на малороссийском языке» 5 год.</p>	
<p>7 т. 2 год.</p>	<p>Практичне заняття № 3. Пантелеймон Куліш – перший професійний літературний критик в Україні. Становлення П. Куліша як літературного критика. Завдання української літературної критики у трактуванні П. Куліша. Боротьба проти простацтва у літературі і мистецтві. Літературний портрет як жанр літературної критики у трактуванні П. Куліша. Т. Шевченко у трактуванні П. Куліша.</p>	<p>Практ.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Барабаш Ю. «Уроки етнографії» Гоголя // Барабаш Ю. Не відверну лица. – К.: Темпора, 2013. – С. 167-187. 2. Єфремов С. Біля початків української критики. Куліш як літературний критик // Книгар, 1919. – Ч. 23-24. – С. 1523-1538. 3. Куліш П. Взгляд на малороссийскую словесность по случаю выхода в свет книги «Народні оповідання Марка Вовчка» // Куліш П. Твори: У 2 т. – Т. 2. – С. 477-484. 		

			<p>4. Куліш П. Об отношении малорусской словесности к общерусской // Куліш П. Твори: У 2 т. – Т. 2. – С. 458-476.</p> <p>5. Куліш П. Характер и задачи украинской критики // Куліш П. Твори: У 2 т. – Т. 2. – С. 515-522.</p>		
8 т. 2 год.	<p>Тема 5. Літературна критика в Україні 70-х рр. XIX ст.</p> <p>Царські заборони українського слова (Валуєвський циркуляр, Емський указ). Роль освітніх установ та громадських об'єднань в активізації дискусії 70-х рр. XIX ст. на сторінках часопису «Друг» та їх значення для розвитку літературної критики. Літературно-критичні виступи В. Горленка, В. Білика.</p> <p>Роль М. Драгоманова у розвитку української літературно-критичної думки. Проблема вивчення літературно-критичних виступів М. Драгоманова. Питання літератури і мистецтва у виступах М. Драгоманова 60-70-х рр. «Література для домашнього вжитку» у трактуванні М. Драгоманова. Критичні оцінки поезії Т. Шевченка. Питання літератури і мистецтва на сторінках «Листів на Наддніпрянську Україну».</p>	лекція	<p>1. Драгоманов М. Літературно-публіцистичні праці. – Т. 2. – К., 1973.</p> <p>2. Переписка М. Драгоманова з Михайлом Павликом. – Т. 1-V. – Чернівці, 1910-1913.</p> <p>3. Гнатюк М. До проблеми теорії порівняльно-історичного літературознавства в Україні другої половини XIX – початку XX століття (М. Драгоманов, І. Франко, О. Колесса) // Філологічні семінари. Національні моделі порівняльного літературознавства. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2006. – Вип. 9.</p> <p>4. Бернштейн М. Михайло Драгоманов // Історія української критики. – К., 1988. – С. 185-213</p> <p>5. Гром'як Р. Роль М. Драгоманова в розвитку літературної критики // Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.). – Тернопіль, 1999. – С. 116-124.</p> <p>6. Ушкалов Л. Чарівність енергії: Михайло Драгоманов. – Київ: Дух і літера, 2019. – 594 с.</p>	Роль М. Драгоманова у розвитку літературної критики в Україні 70-80-х рр. XIX ст. 5 год.	6.11.23
9 т. 2 год.	<p>Практичне заняття № 4. М. Драгоманов у літературно-критичних дискусіях 70-90-х рр. XIX ст.</p> <p>Становлення М. Драгоманова як літературного критика. Три листи М. Драгоманова</p>	Практ.	<p>1. Драгоманов М. Літературно-публіцистичні праці. – Т. 2. – К., 1973.</p> <p>2. Переписка М. Драгоманова з Михайлом Павликом. – Т. 1-V. – Чернівці, 1910-1913.</p>	Роль М. Драгоманова у розвитку літературної	13.11.23

	<p>до редакції журналу «Друг». Стаття М. Драгоманова «Література російська, великоруська, українська і галицька». Трактатування постаті Т. Шевченка у статті М. Драгоманова «Шевченко, українофіли і соціалізм». Шляхи розвитку української літератури у «Листах на Наддніпрянську Україну».</p>		<ol style="list-style-type: none"> 3. Гнатюк М. До проблеми теорії порівняльно-історичного літературознавства в Україні другої половини XIX – початку XX століття (М. Драгоманов, І. Франко, О. Колесса) // Філологічні семінари. Національні моделі порівняльного літературознавства. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2006. – Вип. 9. 4. Бернштейн М. Михайло Драгоманов // Історія української критики. – К., 1988. – С. 185-213 5. Гром'як Р. Роль М. Драгоманова в розвитку літературної критики // Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.). – Тернопіль, 1999. – С. 116-124. 6. Ушкалов Л. Чарівність енергії: Михайло Драгоманов. – Київ: Дух і літера, 2019. – 594 с. 	<p>критики в Україні 70-80-х рр. XIX ст. 5 год.</p>	
Змістовий модуль 3. Іван Франко – літературний критик					
<p>10 т. 2 год.</p>	<p>Тема 6. Початки літературної критики Івана Франка. Доповіді І. Франка на засіданнях «Академічного кружка». Рецензія І. Франка на твори К. Устияновича. Роль І. Франка у зміні літературно-естетичних орієнтирів журналу «Друг». Стаття І. Франка «Література, її завдання і найважливіші ціхи». Від планіметричного до стереометричного вивчення літературного твору (за І. Франком). Літературно-критичні виступи І. Франка на сторінках журналу «Світ». Стаття І. Франка</p>	<p>лекція</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бурляй Ю. Основи літературно-художньої критики. – Київ: Вища школа, 1985. – 245 с. 2. Гнатюк М. Погляд Івана Франка на предмет, завдання та основні жанри літературної критики // Гнатюк М. Іван Франко і проблеми теорії літератури. – Київ: Академія, 2011. – С. 25-51. 3. Гнатюк М. Літературно-критичний дискурс в Україні 70-х рр. XIX ст. Початки літературно-критичної діяльності Івана Франка // Гнатюк М. Історія української 	<p>становлення літературно-критичних поглядів Івана Франка 8 год.</p>	<p>20.11.23</p>

	<p>«Формальний і реальний націоналізм». Розвідка І. Франка «Хуторна поезія П. Куліша». Стереометричне прочитання літературного твору («Борис Граб» І. Франка).</p> <p>Літературно-критична діяльність І. Франка у 90-х рр. XIX ст. - на поч. XX ст. Розвідка І. Франка «Варлаам і Йоасаф...». Роль І. Франка у творенні нового журналу європейського зразка «Літературно-науковий вісник». Габілітаційна лекція І. Франка у Львівському університеті. Завдання літературної критики у трактуванні І. Франка (розвідки «Слово про критику», «Із секретів поетичної творчості»).</p>		<p>літературної критики (XIX – поч. XX ст.). – Львів-Брно, 2013. – С. 89-99.</p> <p>4. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX ст.) – Тернопіль, 1999. – 224 с.</p> <p>5. Дорошенко І. Іван Франко – літературний критик. – Львів: ЛДУ ім. І. Франка, 1966. – 208 с.</p>		
11 т. 2 год.	<p>Практичне заняття № 5. Становлення І. Франка як літературного критика.</p> <p>«Літературні письма» І. Франка. Роль листів М. Драгоманова до редакції журналу «Друг» у становленні літературно-критичних поглядів І. Франка. Стаття І. Нечуя-Левицького «Сьогочасне літературне прямування». Розвідка І. Франка «Література, її завдання і найважніші ціхи».</p>	Практ.	<p>1. Франко І. Із секретів поетичної творчості // Франко І. Збір. творів: У 50 т. – Т. 31. – С. 45-119.</p> <p>2. Франко І. Інтернаціоналізм і націоналізм у сучасних літературах // Франко І. Збір. творів: У 50 т. – Т. 31. – С. 33-44</p> <p>3. Франко І. Поет зради // Франко І. Мозаїка. – Львів: Каменяр, 2001. – С. 201-214.</p> <p>4. Франко І. Слово про критику // Франко І. Збір. творів: У 50 т. – Т. 30. – С. 214-218.</p> <p>5. Гнатюк М. На вершинах критичної думки. Участь І. Франка в австрійському, польському та російському літературно-критичних процесах // Гнатюк М. Історія української літературної критики (XIX – поч. XX ст.). – Львів-Брно, 2013. – С. 131-151.</p> <p>6. Гнатюк М. Іван Франко і українське питання на сторінках віденських періодичних видань кінця XIX – початку</p>	Жанрові особливості літературно-критичних виступів І. Франка в 90-х рр. XIX – початку XX ст. 5 год.	27.11.23

			XX ст. // Подорож до Європи. – Львів: Класика, 2012. – С. 211-233.		
12 т. 2 год.	Практичне заняття № 6. Основні жанри літературно-критичних виступів І. Франка. Франкове розуміння завдання літературної критики. Рецензія як жанр літературної критики. Стаття (оглядова, проблемна, полемічна як жанр літературної критики). Літературні портрети Івана Франка.	Практ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Франко І. З останніх десятиліть XIX віку // Франко І. Збір. творів: У 50 т. – Т. 41. – С. 471-529. 2. Франко І. Принципи і безпринципність // Франко І. Збір. творів: У 50 т. – Т. 34. – С. 360-365. 3. Франко І. Володимир Самійленко. Проба характеристики // Франко І. Збір. творів: У 50 т. – Т. 37. – С. 193-204. 4. Франко І. Марія Конопницька // Франко І. Збір. творів: У 50 т. – Т. 33. – С. 375-383. 5. Гнатюк М. Особливості жанру літературного портрета у критичній спадщині Івана Франка // Наукові записки Тернопільського національного університету ім. В. Гнатюка. – Серія «Літературознавство». – Тернопіль, 2009. - № 27. – С. 251-255. 6. Гнатюк М. Погляд І. Франка на предмет, завдання та основні жанри літературної критики // Гнатюк М. Іван Франко і проблеми теорії літератури . – Київ: Академія, 2011. – С. 25-51. 7. Дорошенко І. Іван Франко-літературний критик. – Львів: ЛДУ ім. І. Франка, 1966. – 209 с. 	Жанрові особливості літературно-критичних виступів І. Франка в 90-х рр. XIX – початку XX ст. 5 год.	04.12.23
Змістовий модуль 4. Особливості розвитку літературної критики у XX – початку XXI ст.					
13 т.	Тема 7. Шляхи розвитку української літературної критики початку XX ст.	Лекція	1. Леся Українка. Малорусские писатели на Буковине // Леся Українка. Повне Збір. Творів: У 14 т. – Т. 7. – С. 97-113.	Особливості письменницької	11.12.23

2 год.	<p>Письменницька літературна критика кінця XIX – початку XX ст. (Леся Українка, М. Коцюбинський, Г. Хоткевич, Л. Старицька-Черняхівська). Літературно-критична діяльність С. Єфремова. Критики журналу «Українська хата» (М. Євшан, М. Сріблянський, А. Товкачевський, А. Богацький) у дискусіях з критиками «Киевской старины», «Ради».</p> <p>Літературно-критична діяльність критиків-неокласиків. Літературно-критична діяльність в Україні періоду визвольних змагань та 20-их рр. XX ст. (С. Єфремов, М. Могилянський, А. Міяковський, Д. Дорошенко). Критики-неокласики (М. Зеров, П. Филипович, М. Драй-Хмара) у ставленні до класичної спадщини. Лекції М. Зерова з історії української літератури та їх роль у вихованні нового покоління літературних критиків. Українська класична література в інтерпретації П. Филиповича, М. Драй-Хмари.</p> <p>Вульгарно-соціологічна критика в Україні кінець 20–30-і рр. XX ст. Ліквідація літературно-критичних шкіл та напрямів на під радянській Україні. Вульгарна соціологія у виступах літературних критиків кінця 20-их–початку 30-их рр. XX ст. Виступи Б. Коваленка, А. Хвилі, В. Коряка, П. Колесника. Роль журналу «Літературна критика» у перекрученні та вульгаризації літературного процесу в Україні. Роль постанов комуністичної партії у вульгаризації літературного процесу в Україні.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 2. Леся Українка. Два направления в новейшей итальянской литературе (Ада Негри и д'Аннунцио) // Леся Українка. Повне Зібр. творів: У 14 т. – Т. 7. – С. 45-87. 3. Леся Українка. Новые перспективы и старые тени (новая женщина в западноевропейской беллетристике) // // Леся Українка. Повне Зібр. творів: У 14 т. – Т. 7. – С. 113-139. 4. Єфремов С. В поисках новой красоты // Киевская старина, 1902. - № 10-12. 5. Єфремов С. Дорогою синтезу // Єфремов С. Вибране . – Київ, 2005. 6. Микола Євшан. Літературні характеристики // Микола Євшан. Критика. Літературознавство. Естетика. – Київ: Основи, 1998. – С. 79-292. 	літературної критики кінця XIX – початку XX ст. 5 год.	
14 т.	Практичне заняття № 7. Літературна дискусія в Україні 1925–1928 рр. та її значення для літературного життя України 20-их рр. XX ст.	Практ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зеров М. Ad Fontes. I. Європа – Освіта – Лікнеп; II. Євразійський ренесанс і пошехонські сосни; III. «Зміцнена 	Вульгарно-соціологічні підходи до аналізу	18.12.23

2 год.	<p>Масовізм літературних організацій на під радянській Україні 20-их рр. ХХ ст. («Плуг», «Гарт», «Молодняк», «Забой», «ВАПЛІТЕ» та ін.). Роль М. Зерова у відстоюванні орієнтації на класичні зразки літератури. С. Пилипенко у відстоюванні «масовізму» у літературі. Виступи М. Хвильового з приводу дальшого розвитку української літератури.</p>		<p>позиція» // Зеров М. Твори: В 2 т. – Київ, 1990. – Т. 2. – С. 568-588.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Хвильовий М. Камо грядеши; Думки проти течії; Апологети писаризму; Україна чи Малоросія // Розстріляне відродження. Антологія. 1917-1933. – Київ: Смолоскип, 2002. – С. 806-838. 3. Лавріненко Ю. Література вітаїзму, 1917-1933 // Розстріляне відродження. Антологія. 1917-1933. – Київ: Смолоскип, 2002. – С. 939-968. 4. Домонтович В. Болотяна лукроза // Київські неокласики. – Київ, 2003. – С. 281-285. 5. Гординський Я. Українська теорія поезії та прози // Гординський Я. Літературна критика підсоветської України. – Львів-Київ, 1939. – С. 17-34. 6. Гординський Я. Літературна критика підсоветської України. – Львів-Київ, 1939. – 125 с. 7. Коряк В. Нарис історії української літератури – Харків, 1925. 8. Єфремов С. Щоденники. – 1923-1929. – Київ: Рада, 1997. 	<p>твору на підрадянській Україні у 20-і–30-і рр. Розмаїття критичних концепцій післявоєнного періоду 6 год.</p>	
15 т. 2 год.	<p>Практичне заняття № 8. Літературна критика в Галичині у 20-их–30-их рр. ХХ ст. «Вісниківська» критика 20-их–30-их рр. у Галичині. Українська католицька критика. Літературна критика на сторінках часописів «Шляхи», «Сельроб». Дискусії як фактор літературного процесу 20-их–30-их рр. у Галичині.</p>	<p>Практ.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Донцов Д. Дві особи нашої літератури. – Львів, 1991. 2. Ільницький М. Критки і критерії: літературно-критична думка в Західній Україні 20-30-х рр. ХХ ст. – Львів, 1998. 3. Комариця М. Українська католицька критика. – Львів: ЛННБ ім. В. Стефаника, 2007. – 326 с. 	<p>Феміністична критика 5 год.</p>	<p>24.12.23</p>

			4. Юрій Липа: голос доби і приклад чину. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2001. – 407 с.		
16 т. 2 год.	<p>Тема 8. Тенденції розвитку сучасної української критики</p> <p>Наслідки вульгарно-соціологічних концепцій в українській критиці 40–50-их рр. ХХ ст. Особливості розвитку діаспорної літературної критики післявоєнного періоду (виступи Л. Білецького, Ю. Шевельова, В. Державина, Ю. Кошелівця та ін.). Літературно-критичні виступи Д. Донцова.</p> <p>Поява нових тенденцій у розвитку літературної критики на підрадянській Україні у кінці 50-их – на початку 60-их рр. Шістдесятники та їх роль в утвердженні демократичних тенденцій української критики (І. Дзюба, І. Світличний, М. Коцюбинська та ін.).</p> <p>Тенденції розвитку літературної критики в незалежній Україні (90-і рр. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.). Літературно-критична діяльність М. Жулинського, В. Дончика, М. Ільницького та ін.</p> <p>Особливості розвитку мережевої критики.</p>	лекція	<p>1. Гундорова Т. Транзитна культура. – Київ, 2013. – 545 с.</p> <p>2. Сверстюк Є. Блудні сини України. – Київ, 1993.</p> <p>3. Шерех (Шевельов) Ю. Друга черга. – Нью-Йорк-Мюнхен, 1972.</p> <p>4. Шерех (Шевельов) Ю. Не для дітей. – Нью-Йорк, 1964.</p> <p>5. Шерех (Шевельов) Ю. Третя сторожа. – Київ: Дніпро, 1993.</p> <p>6. Жулинський М. Із забуття – в безсмертя. – Київ, 1990.</p> <p>7. Кошелівець І. Сучасна література в УРСР. – Мюнхен: Пролог, 1964. – 379 с.</p> <p>8. Дзюба І. Звичайна людина чи міщанин? – К., 1968.</p> <p>9. Державин В. Національна література як мистецтво (Мистецька мета і метода національної літератури) // Державин В. Література і літературознавство (Вибрані теоретичні та літературно-критичні праці). – Івано-Франківськ, 2005. – С. 54-67.</p> <p>10. Ільницький М. Критики і критерії – Львів, 1998.</p> <p>11. Ільницький М. На перехрестях віку : У трьох книгах. – Т. 3. – Київ : Києво-Могилянська академія, 2009.- 902 с.</p>	Специфіка розвитку літературної критики у соціальних мережах 5 год.	24.12.23